

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

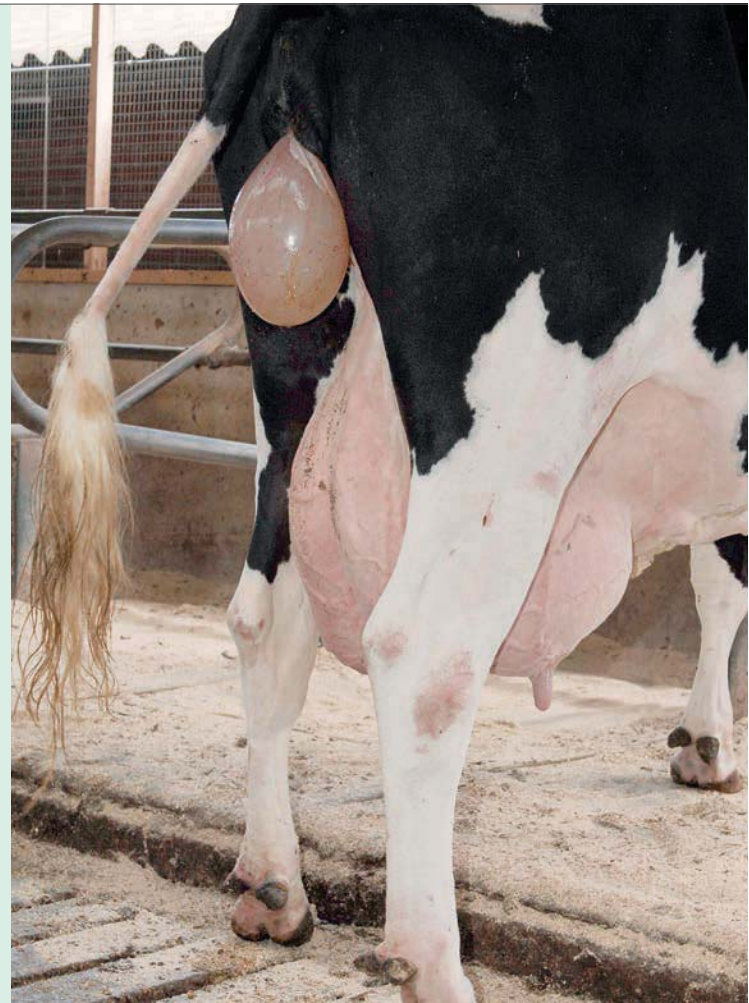
Keizersnede als enige uitweg voor verlossing van misvormd kalf

Binnenstebuitenkalf

‘De koe is aan het kalven, maar komt niks verder’, of ‘ik krijg de kop er niet bij’. Het zijn vaak standaard opmerkingen voor een te groot kalf of een slag in de dracht. Een goede reden om voor verloskundige hulp te bellen. De verlossing verloopt dan ook vaak zonder verrassingen: baarmoeder draaien en/of maat nemen van het kalf, ruimte maken en verlossen. De krik is een geweldige hulp, maar soms moet het mes de oplossing bieden. Anders wordt het als de veehouder al een uur aan het werken is en er geen wijs uit kan worden hoe het kalf ligt of als hij bijvoorbeeld alleen een staartje ziet. Voorbeelden zijn een totale stuitligging, een compleet teruggeslagen kop of een misvormd kalf, waarbij verlossen een kunde wordt.

Helemaal een uitdaging wordt het als een collega je belt voor hulp bij een verlossing. ‘Ik heb de ingewanden al verwijderd en ’m aangehaald met de tang, maar de baarmoeder zit er zo strak omheen en mijn armen zijn ook totaal verzuurd...’, klonk het aan de andere kant van de lijn. Onderweg zat ik in de auto te prakkeren waar ik ook alweer mijn laatste ‘binnenstebuiten-kalf’ oftewel een schistosoma reflexum had verlost. Met een paar uitgekiende zaagsnedes met een draadzaag, ook wel foetootoom genoemd, had ik dat kalf snel en probleemloos kunnen verlossen. Ik zou het mijn collega voordoen.

Ondanks de baarmoederverslapper, de krik, de draadzaag, mijn collega en de veehouder moest ik toegeven dat dit ook mij niet ging lukken. Ik moest naar het mes grijpen. Toch een beetje verloren was het onderliggende gevoel. De keizersnede deed ik over rechts, zodat ik gelijk de lebmaag kon vastleggen. Met een extra grote snede in buik en baarmoeder kon ik het totaal misvormde dode kalf eruit wurmen. Dat een misvormd kalf toch nog zo groot kon groeien en tot nu had geleefd, is toch bizar.

De encyclopedie **schmallenberg-** en **binnenstebuitenkalveren**

Misvormingen komen nogal eens voor. Bij een misvorming van het kalf is meestal in de vroege ontwikkeling van het kalf iets misgegaan.

Een flinke toename in afwijkende kalveren was er na de uitbraak van het schmallenbergvirus. Kalveren met sterk afwijkende ledematen moesten toen maanden later met veel kunst- en vliegwerk verlost worden. Ernstige afwijkingen leiden meestal tot de dood van

het kalfje. Bij een binnenstebuitenkalf – wetenschappelijk schistosoma reflexum genoemd – zijn alle organen in principe goed aangelegd, alleen is de borst en buikwand niet gesloten en feitelijk omgeklapt naar de rug toe. De rug is helemaal kromgetrokken en de poten zijn in elkaar tot een wrong vervlochten. De organen zitten dus aan de buitenkant en als het kalf nog leeft, kan het kloppende hart gevoeld worden.

Dergelijke binnenstebuitenkalveren hebben geen overlevingskans en sterven tijdens of kort na de geboorte. Anders dan bij schmallenbergkalveren kan er geen oorzaak aangegeven worden.